

דיני קדימה בברכות

[או"ח סי' רי"א ולוח ברכה"נ פ"ג וסדבה"נ פ"י, והכרעת המ"ב בכל מקום]

התוכן:

1. מקורות בש"ס לכמה דינים, בענין הקדימה בברכות.

- גם בברכות שוות – מברכים על המעולה תחילה
- יש סדר בברכות (השוניות).
- שלם עדיף מגדול.
- שלם עדיף מחביב.

2. מקרים שבהם אין בהם דיני קדימה.

- אם המאכל לא הונח על לפניו עדיין.
- אינו חפץ לאוכלו עתה.
- אינו חפץ לאוכלו מצד 'סדר הסעודה'.
- ב' כללים בהגדרת ה'חביב' (חביב עתה, או חביב בדרך כלל).

3. הדינים בקצרה :

1. סדר בברכות השונות (מזונות, העץ וכו'). ויוצאים מן הכלל.
2. המוקדם - בברכות שוות. (שלם, חביב וכו'). והיוצאים מן הכלל.
3. מה מוקדם בפירות שבעת המינים עצמם. והיוצאים מן הכלל.
4. מאכל ומשקה, מה קודם ? ומעלת המשובח, והגדול.

ד. הדינים ומקורותיהם, בהרחבה :

- בביאור מחלוקת התנאים, ודברי עולא, נחלקו הראשונים:
- דרך הרא"ש (דעה א' בשו"ע). דרך הסמ"ק (דעה שניה). דרך הרמב"ם (סעיף ב' בשו"ע).
- הכרעת הט"ז ואדה"ז למעשה.

דיני קדימה בברכות

[או"ח סי' רי"א ולוח ברכה"נ פ"ג וסדבה"נ פ"י, והכרעת המ"ב בכל מקום]

ברוב הפעמים - מברך על איזה מהם שירצה⁵. (טי"ז)

רי"א א', ואדה"ז לוח ברכה"נ פ"ג סט"ו, ובסדר ברכה"נ פ"י הטי"ו)

ב.

מקרים שבהם אין בהם דיני קדימה :

ג.

הדינים בקצרה:

בנואנו לדון בדינים אלו, של קדימה בברכות, ישנם ב' מצבים העומדים בפנינו:

1. **איזה ברכה קודמת:** כמה מאכלים שלכל אחד מהם ישנה ברכה נפרדת (עוגה, פרי, וביצה), וצריך לדעת איזה ברכה צריך להקדים.
2. **על איזה מאכל מברכים:** מאכלים שונים, שברכותיהם שוות (תפוז, תפוח, וענבים) ורוצה לדעת, על איזה מהם צריך לברך ולפטור את השאר.

הסיבה לקדימה במקרים אלו שונה: שבברכות שוות, בוחנים את מעלת הפרי המשובח ביותר (מצד שבעת המינים, החביבות וכו'). אבל באין הברכות שוות, בוחנים את חשיבות הברכה⁶.

1. **אם המאכל לא הונח עדיין על השולחן,** אף שיודע שיביאו (או שיקח בעצמו) ויאכל מאכל אחר, אינו צריך להתייחס למאכל שאינו לפניו. ומברך על מה שיש לו לפניו. ומדייק הבי"י (סי' רי"א) דבר זה מלשון המשנה שאמרה: "היו לפניו מינים הרבה". (מג"א רי"א י', ואדה"ז לוח ברכה"נ פ"ג, הטי"ז ומשני"ב רי"א ל"א. ובדעת תורה בסי' זה, מבהיר שהנ"ל הוא גם אם יודע שתיכף מביאים את המאכל השני).
2. **אינו חפץ לאוכלו עתה:** אפי' שהמאכל נמצא על השולחן, אם איננו רוצה לאוכלו עכשיו – אינו חייב להקדימו. (רמ"א רי"א ה')³.
3. **מצד סדר הסעודה:** אם מצד סדר האכילה, אינו רוצה להקדים מאכל או משקה מסוים (למשל: האוכל סעודה בלי לחם, ואינו רוצה לאכול את העוגה של הקינוח, לפני שאוכל את הבשר !), יכול לעשות זאת, אפי' שע"פ דינו קדימה בברכות, היה צריך לברך עליו קודם. (אדה"ז סי' רמ"ט בקו"א סק"ד). וכ"ש אם הוא מסיבה רפואית. כולל גם, מי שרוצה לשתות דבר מה, לפני שמתחיל לאכול, להקל על האכילה (כה"ח סק"ה בשם שו"ת הלכות קטנות ח"ב סי' קנ"ה).

ב' כללים בהגדרת ה'חביב':

• בכל האופנים שיחביב' קודם, נחשב הדבר לחביב' בין אם הדבר חביב עליו ברוב הפעמים, ועכשיו אינו חפץ בו, ובין שהוא חפץ בו עתה, וברוב הפעמים אינו חביב. (לוח ברכה"נ פ"ג סט"ו).

• **במקרה ומתנגדים ב' הדברים** - דוגמא: שני מאכלים, אחד הוא חפץ בו עכשיו, והשני הוא חביב

² וז"ל: "כל דיני קדימות הללו, אינן אלא כששניהם לפניו, אבל אם אותו שדינו להקדימו אינו לפניו, אינו צריך להמתין עליו". [ומצויין שם לב"י סי' רי"א ד"ה ומ"ש רבינו. ומג"א רי"א י'].

³ ומקור הדברים משו"ת תרומה"ד (סי' ל"ב) שכתב: "... אבל אם אינו רוצה לאכול אלא מאידך, לא מחוייב לאכול מן המוקדם או חשוב או חביב כדי להקדימו - כך נראה מסברא, והדעת מכרעת ואין נראה דצריך ראיה".

⁴ ולמד זאת מהדין הקודם של הרמ"א, שאם אינו מחוייב לאכול כשאינו רוצה לאכול מאכל זה עכשיו, ה"ה שאינו חייב לאכול דבר בתוך הסעודה, אם ברצונו לאוכלו לפני תחילת הסעודה. ובפשטות ה"ה בסעודה עצמה (שאינן בה לחם), שיכול לאכול מה שרוצה קודם, ע"פ דברים אלו, שנלמדים מהרמ"א.

וז"ל שם: "... שהרי מחמת הקדימה אינו חייב לאכול דבר שלא היה חפץ לאוכלו עכשיו בלא הקדמה".

1. בנוגע לסדר בברכות השונות

⁵ אבל ע"פ דעת המ"ב יוצא, שמה שרגיל להיות חביב אצלו, עדיף ממה שחביב עליו רק עכשיו. [שפסק דלא כט"ז ואדה"ז, שאפשר לעשות כג' השיטות, אלא נקט כעיקר את שיטת הי"א שבשו"ע סעיף א' (סמ"ק ועוד, ר' לקמן), שמה שחביב עליו בד"כ גובר על מה שחביב עליו עכשיו], ובכה"ח ס"ק ח', בשם הפר"ח וספר החינוך, הכריע להיפך, שהחביב עכשיו, עדיף על זה שחביב עליו בדרך כלל.

יוצא שיש ג' דיעות בכלל זה של חביב: 1. דעת אדה"ז והט"ז (וכ"פ בשלחן הטהור) – שמברך על איזה שרוצה. 2. דעת המ"ב שמברך על זה שחביב עליו בדרך כלל. 3. דעת הפר"ח וספר החינוך – שמברך על החביב דוקא.

⁶ ולכן לענין 'המוציא' או מזונות או הגפן, כיון שקבעו חז"ל ברכה מיוחדת ופרטית למינים אלו, הרי הברכה חשובה מצד עצמה, והיא הקובעת, אע"פ שהמאכל אינו חביב 'לאדם'. וכן הוא בנוגע להעץ והאדמה לגבי שהכל שתמיד יש להקדימם לשהכל. [לענין העץ והאדמה עיין לקמן]

דיני קדימה בברכות

[או"ח סי' רי"א ולוח ברכה"נ פ"ג וסדבה"נ פ"י, והכרעת המ"ב בכל מקום]

2.

המוקדם בברכותיהם שוות

אפשר להציע סימן "משח" כלומר: מיניס, שלם, חביב. ששבעת המינים קודם לשלם [ואם אין שם משבעת המינים אז] ושלם קודם - לחביב חסר [וכשכולם שלמים, או כולם חתוכים אז מברך על החביב].

יוצא מן הכלל:

במקרה ויש לפניו פרי א' משבעת המינים, ופרי השני לא, אבל חביב עליו יותר, מברך על איזה שרוצה¹⁰. ועיין הערה¹¹. [אכן: אם אחד מהם ברכתו מזוונות, מברך עליו תחילה].

אפשר להציע לזה סימן: "מחר" כלומר: מיניס + חביב = רוצה.

* **זעת המשנ"ב:** פסק זה הוא לדעת אדה"ז [שהכריע כהט"ז], שאפשר לעשות כג' הדיעות המובאות בשו"ע. ראה לקמן בהרחבה], אבל המשנ"ב הכריע

¹⁰ **יש לעיין, בהיה אחד מהם שלם, והשני חסר,** דהיינו שיש באחד משניהם שתי מעלות, ולשני רק מעלה אחת, מה יהיה הדין. (דהיינו: אחד הוא משבעת המינים ושלם, והשני חביב וחתוך, או להיפך - אחד הוא חביב ושלם, והשני משבעת המינים וחסר). ובספר ברכת הבית (שער י"ג א') כתב שבאם זה שאינו ממין שבעה הוא גם שלם וגם חביב, מברך עליו תחילה. אולם שמא קאי רק לשיטת המ"ב שכשאחד הוא משבעת המינים, והשני חביב, מברך על החביב. אבל לדעת אדה"ז שמברך על איזה שרוצה, שמא גם ככה"ג (שיש לחביב עוד מעלה) מברך על איזה שרוצה. ואין הספר תח"י לע"ע.

עוד יש לעיין: בהיה זה שאינו משבעת המינים, אך חביב עליו יותר, גם פרי שצריך לברך עליו שהחיינו, האם נצטרך לברך עליו תחילה? והנה בשו"ת שרגא המאיר (ח"ו סי' ד') כתב שמכיון שדין הקדימה בפרי שמברכים עליו שהחיינו הוא ג"כ מטעם 'חביבות' (שחביב עליו פרי זה, כיון שעומד לברך עליו שהחיינו, או מזה גופא שלא אכלו כבר שנה) וע"כ הכריע שכיון ש'מין שבעה' עדיף על 'חביב' (כהכרעת המ"ב), גם ככה"ג הוא עדיף, שזה שמברכים עליו שהחיינו רק מוסיף בחביבות. וא"כ י"ל גם לדעת אדה"ז, שמברך על איזה שרוצה, גם ככה"ג שמברכים על החביב שהחיינו, שהר"ז מוסיף רק בחביבות, ובין שבעת המינים לחביבות עושים איך שרוצים. אמנם יש שכתב (שו"ת לב אברהם סי' ל'), שהחביבות שבברכת שהחיינו היא מצד ה'מצוה' ולא מצד התענוג של האדם, ולכן יש להקדימו. וצריך לעיין בכ"ז עדיין.

¹¹ יוצא דבר מוזר לכאור', שלמרות שהשלם עדיף מהחביב, בכ"ז בין שבעת המינים לשלם, מברך על השבעת המינים, אבל בין שבעת המינים לחביב, מברך על איזה שרוצה?

ידוע הסימן - "מגע אש" כלומר: מזוונות, גפן, עץ, אדמה שהכל.

יוצאים מהכלל:

1. **האדמה לפני העץ** (אפי' של שבעת המינים): אם חביב עליו יותר האדמה, מברך תחילה האדמה⁷, ואח"כ העץ. ומכוון שלא לפטור את העץ⁸. (לוח ברכה"נ פ"ג ה"ז).

2. **העץ לפני מזוונות:** כשיש לפניו זית ומיני מזוונות משעורים, מברך תחילה על הזית, שהוא מוקדם בפסוק. (סדר ברכה"נ פ"י הי"ב ולוח ברכה"נ פ"ג הי"ב. והטעם פשוט שה"ה מוקדם בפסוק). [אך הכרעת המשנ"ב כהפוסקים שגם ככה"ג ברכת מזוונות קודמת לברכת הזית⁹].

⁷ הלשון בלוח ברכה"נ הוא: "טוב להקדים בורא פרי העץ", ובסדר ברה"נ (פ"י ה"ז) סיים: "אע"פ שאין חיוב גמור בדבר".
⁸ יש לעיין, האם דין זה הוא בחביב עליו עכשיו, או בחביב עליו בדרך כלל? שו"מ שבביה"ל (רי"א ד"ה ויש אומרים' בסופו), פסק שבכל מקרה שאפשר לצרף דיעה נוספת לדעת בה"ג - הסובר שמברכים על העץ לפני האדמה, מצרפים. (בשו"ע רי"א ג', מביא ב' דיעות, דעה ראשונה בסתם - שבין העץ להאדמה מקדים איזה שרוצה, ודיעה שניה בתור י"א - שהעץ קודם להאדמה. והיא דעת בה"ג] ועל כן הדין הוא כך: שאם העץ חביב עליו עכשיו, אע"פ שבדרך כלל זה שהוא האדמה חביב עליו יותר, מ"מ מברך על העץ. [שלדעת בה"ג תמיד מברכים על העץ קודם, ומצרפים לו את דעת הרמב"ם שתמיד מברכים על זה שחביב עכשיו. וכ"כ החי"א].

והנה צע"ג בדעת אדה"ז, שהרי לפי הכרעתו (כהט"ז) שבמחלוקת הראשונים (המובאת לקמן בהרחבה, שהם ג' הדיעות שבשו"ע), אין הכרעה ועושה כפי שרוצה (כל שהוא מתאים לאחת השיטות), הרי לדעת הרא"ש היא הדיעה הראשונה בשו"ע, כל שאין ברכותיהם שוות, אין שום משמעות לחביבות, אלא מברך על איזה שרוצה (וכ"כ בשעה"צ רי"א י"א וז"ל: "ודע דכל זה הוא לפי מה שהסכמנו במ"ב סק"ט דהלכה כהי"א, הא לדעה הראשונה אין שום מעלה בחביב ומין שבעה נגד חבירו בשאין ברכותיהן שוות...") א"כ אינו מובן לכאור' מדוע כאן הכריע אדה"ז שבחביב עליו יותר מן האדמה, מברך עליו תחילה?

⁹ הדיעות בזה בקצרה (כפי שנלקטו בספר פסקי תשובות): הכרעת אדה"ז שמברכים על הזית קודם, הוא גם דעת המג"א סק"ח, והט"ז סק"ד, החי"א כלל נ"ז סעיפים ד' וז', וברכת הבית. והדיעות שעל פיהם הכריע המ"ב לברך מזוונות תחילה הם: הלבוש, והאבן העוזר, מאמר מרדכי, בית מאיר, ומגן גיבורים (הובאו בשעה"צ רי"א ט"ז), וא"ר סקי"ב, ודרך החיים סק"ז, וערוך השולחן סעי' י"ג, וכף החיים סקי"ז.

דיני קדימה בברכות

[או"ח סי' רי"א ולוח ברכה"נ פ"ג וסדבה"נ פ"י, והכרעת המ"ב בכל מקום]

עיין למשל רי"א מ"ב ס"ק טז, שרק 'במקרה' מברכים על המאכל לפני המשקה ודו"ק. דלא כערוה"ש שכתב שעדיף לברך על המאכל קודם).

למעשה, כהדיעה השניה בשו"ע, וע"כ כל שיש אחד משבעת המינים, הוא קודם, לחביב. (מ"ב רי"א ס"ק י"ג ושעה"צ סק"ח).

גדול קודם לקטן, ומשובח במראהו וטעמו, קודם לאינו כן: ישנם דינים נוספים בנוגע לדבר גדול לגבי קטן, ומשובח במראה או בטעם, לזה שפחות ממנו, אבל זה נדון בעיקר בסי' קס"ח, ולא כאן ברי"א.

ונביא רק זאת בקצרה - כשאין ביניהם משבעת המינים, וכולם חביבים בשווה, וכולם שלמים, או חסרים, אז המשובח במראהו או בטעמו קודם לגדול, ובשניהם משובחים בשווה - **הגדול קודם לקטן, והיינו רק כשהם ממין אחד** (למשל: כמה תפוחים, שיש קטנים וגדולים) אבל כשיש מינים שונים (תפוחים וענבים למשל), אין משמעות לגודל יותר מהקטן, כיון שזהו גודלו הטבעי.

ה.

הדינים ומקוריהם בהרחבה :

הגמ' ברכות מ' ע"ב אומרת (בנוגע לדברי המשנה היו לפניו מיני פירות, ויש ביניהם מפירות של שבעת המינים, ופירות שלא משבעת המינים אלא שהם חביבים עליו) **שנחלקו התנאים:** רבי יהודה אומר מין שבעה עדיף, וחכמים אומרים – איזה מהם שירצה. ועל זה מביאה הגמ' (מ"א א') את דברי עולא, שאמר: 'מחלוקת (ר"י וחכמים) בברכותיהן שוות (שבברכה על אחד מהן, פוטר את שאר הדברים), אבל באין ברכותיהן שוות, (וצריך ב' ברכות, כגון צנון, וזית), דברי הכל מברך על זה וחוזר ומברך על זה.

בביאור מחלוקת התנאים, ודברי עולא - נחלקו הראשונים:

1. דרך הרא"ש: (פ"ו סי' כ"ה - דעה ראשונה בשו"ע)

- **ביאור מחלוקת ר"י וחכמים -** פסק כר"י, והבין שר"י (שאמר שצריך לברך על מין שבעה) חלק רק כשיש שם מין שבעה, אבל אם אין שם מין שבעה, מודה ר"י שצריך לברך על החביב.
- **ביאור דברי עולא -** וכל זה בברכותיהם שוות, אבל באין ברכותיהם שוות, לא נחלקו¹², וד"ה

¹² סברת הרא"ש היא, שכשמברך על אחד וזה פוטר גם את השני, אז יש משמעות לכך שמברך על החשוב יותר (בין אם נאמר שהחשיבות היא זה שהוא משבעת המינים, בין אם החשיבות היא זה שהוא חביב עליו), אבל כשמברך ברכה

3.

בנוגע לפירות שבעת המינים בינם לבין עצמם

כל המוקדם בפסוק, מוקדם לברכה, ובפסוק עצמו, המקודם למילה 'ארץ' מוקדם יותר. הפסוק הוא כך: **"ארץ - חטה ושעורה, גפן ותאנה ורמון, ארץ זית-שמן, ודבש (=תמר)".**

יוצא הסדר כך:

1. **חטה -** (הראשון בפסוק).
2. **זית -** (שהוא ראשון ל'ארץ' השני).
3. **שעורה -** (השני אחרי ה'ארץ' הראשון).
4. **תמר -** (השני ל'ארץ' השני).
5. **ענבים -** (שלישי ל'ארץ' הראשון).
6. **תאנים.**
7. **רימון.**

יוצאים מן הכלל:

1. חטה או שעורה, באופן שלא מברכים עליהם 'מזונות', אלא האדמה (או שהכל), שאז איבדו את חשיבותם בתור 'שבעת המינים', ודינם ככל הדברים שמברכים עליהם האדמה או שהכל. (לוח ברכה"נ פ"ג הי"א).
2. אם אחד מהשבעה חביב עליו יותר, מברך על איזה שירצה. (לוח ברכה"נ פ"ג ה"ט, ועיין לעיל, שלדעת המ"ב מברך על החביב).
3. חטה ושעורה (מזונות), קודם לפרי אחר אפי' משבעת המינים, אפי' כשהפרי חביב עליו יותר. (לוח ברכה"נ הי"י).
4. פירות שבעת המינים, שנסחטו ונעשה מהם מיץ, איבדו את מעלתם, ואין עליהם דין קדימה כלל. (מג"א קפ"ב סק"ב).

4.

שתי דינים נוספים – מאכל ומשקה, ומשובח וגדול :

מאכל ומשקה ששניהם ברכתם שהכל: אין חשיבות למאכל על המשקה, ויכול להקדים איזה שירצה (פמ"ג מ"ז רי"א סק"ו, וכן סתימת המשני"ב בכמה מקומות,

דיני קדימה בברכות

[או"ח סי' רי"א ולוח ברכה"נ פ"ג וסדבה"נ פ"י, והכרעת המ"ב בכל מקום]

דעת הפוסקים למעשה, במחלוקת זו:

הנה השו"ע הביא את הרא"ש בסתם, ואת הסמ"ק כ"א, ובסעיף ב' הביא את דעת הרמב"ם. **והכריע הט"ז** (רי"א א' אחר שהביא ג' השיטות), שכיון שאין הכרע כמי הלכה, לכן בנוגע למקרים אלו שעליהם נחלקו, עושה איך שרוצה, באופן שיהיה כאחד מג' דיעות אלו. **וכ"פ אדה"ז למעשה**. אך המשנ"ב הכריע שהדיעה השנייה (סמ"ק) היא הדיעה העיקרית¹⁴.

המקומות שפסק אדה"ז למעשה - ככל הדיעות: הם בלוח ברכה"נ, פ"ג הלכה ה', ח', ט', וט"ו. והנה דבריו שם בעיבוד קל.

ה. כשיש לפניו ב' לחמים אי של שעורים (ז' מינים מפורש) ואחד של כוסמין - אם זאת של כוסמין חביבה יותר (וא"כ מצד אחד עדיף השעורים כי היא מז' המינים במפורש, והשניה היא חביבה עליו), י"א שמברך על החביב, וי"א שמברך על זה שהוא משבעת המינים המפורש בפסוק. ולא הכריע כאן אדה"ז ?

ח. כשיש פרי אחד שהוא משבעת המינים: אם הברכות שוות, שבעת המינים עדיף משלם, אך לא עדיף על חביב, אלא מברך על איזה שרוצה.

ט. כל המוקדם בפסוק בשבעת המינים קודם. אבל אם אחד חביב אוכל איזה שרוצה.

טו. במקום שהחביב קודם, היינו בין שחביב ברוב הפעמים אע"פ שלא עכשיו, בין שחביב עכשיו וברוב הפעמים לא. וכששניהם מתנגדים, שזה שעכשיו לא חביב, הוא זה שחביב תמיד, מקדים איזה שרוצה.

¹⁴ שהרי הדיעה הראשונה היא רק דעת הרא"ש וחידושי ראבי"ה, ואפשר גם דעת רש"י (שנחלקו תוס' וראבי"ה בדעתו). אבל הדיעה השניה היא דעת רב האי גאון (הובאה ברשב"א) והר"ח והרי"ף, וכ"ה גם דעת התוס' ורבינו יונה, והרשב"א, וגם אפשר לצרף דעת הרמב"ם שהרי לדעתו תמיד חביב עדיף, (וההבדל הרי בין הדיעה הא' לב' היא בענין חביב [אמנם נחלקו באין ברכותיהם שוות, ולהרמב"ם אפי' בברכותיהם שוות חביב עדיף, אבל עכ"פ אפשר לצרף את דעתו במה שנחלקו ב' הדיעות דהיינו באין ברכותיהם שוות]. וכ"כ הב"ח והגר"א שהעיקר כדיעה השניה, הוא הי"א בשו"ע.

מברך על איזה מהם שרוצה לאכול קודם. (אפי' אם השני חביב עליו יותר, ומאיזה סיבה שתהיה חפץ להתחיל במשהו אחר).

סיכום: בברכות שוות, מקדים שבעת המינים, ואם אין - מקדים החביב. ואם אין הברכות שוות, עושה מה שרוצה.

2. דרך הסמ"ק (סי' רנ"א ה' שאר ברכות) [ועוד הרבה ראשונים] והיא דעת הי"א בשו"ע.

- **ביאור המחלוקת** - כמו הרא"ש.
- **ביאור דברי עולא** - הבין שמה שאמר עולא, שבאין ברכותיהם שוות, מברך "על איזה שירצה" הכוונה שמברך על זה שרוצה בד"כ כלומר: על החביב בדרך כלל.

יוצא לדעתו: שבשתי אופנים מברך על החביב, בברכותיהם שוות, כשאין שם ממין שבעה, וכשאין ברכותיהם שוות, תמיד, מברך על החביב.

סיכום: בברכות שוות, כנ"ל ברא"ש. ובאין הברכות שוות, מברך על החביב עליו בדרך כלל.

3. דרך הרמב"ם (הל' ברכות פ"ח הי"ג, מובא להלכה בסעיף ב):

- **בביאור המחלוקת** - פסק כרבנן. וכוונתם שאמרו 'איזה מהם שירצה' הכוונה זה שרוצה וחביב עליו **עכשיו**¹⁵, יוצא: שהולכים לפי החביב, גם כשיש שם ממין שבעה, והיינו גם בברכותיהם שוות.

- **ביאור דברי עולא** - כשאין ברכותיהם שוות, גם ר"י מודה שהולכים לפי איזה שרוצה כלומר החביב. [ואין נפק"מ מזה, כי הלכה ממילא כרבנן, ולדעתם אפי' בברכותיהם שוות, מברכים תחילה על החביב].

אמנם ברור: שאם אין אחד יותר חביב מהשני, ויש שם אחד משבעת המינים, אז עדיף לברך עליו קודם.
סיכום דעת הרמב"ם: חביב תמיד קודם.

נפרדת על כל אחד, אין משמעות וחשיבות להקדמה. אלא זה שרוצה לאכול קודם אוכל.
¹⁵ וכתב בביאור הגר"א שכך הוא פשוט לשון המשנה שאמרה 'איזה מהן שירצה', כלומר איזה שרוצה עכשיו.